T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı

9852 *29.07.2005

Sayı : B.10.1.RSH.0.71.00.01/
Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13 Temmuz 2005 A.01.0.GNS.0.10.00.02-12798 sayılı yazınız

İlgili yazınızda Bakanlığımıza yöneltilen, Muğla Milletvekili Sayın Dr. Ali ARSLAN tarafından hastane enfeksiyonlarına ve hastanelerdeki hijyen şartlarına ilişkin 7/7627 No'lu soru önergesinin cevabı EK-1'de sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER
EK-1 Soru Önergesi Cevapları (İki sayfa)

Cemal Gürsel Caddesi No: 18
Sıhhiye/ANKARA

Tel : 0 312 435 56 80
Fax : 0 312 435 35 46
Web: www.rshm.gov.tr.

Muğla Milletvekili Sayın Dr. Ali ARSLAN hastane enfeksiyonlarına ve hastanelerdeki hijyen şartlarına ilişkin 7/7627 No'lu soru önergesinin cevabıdır (Sayfa-1):

SORULAR

1) Hastane dezenfektanları için kullanılan yöntemler nelerdir? Hastanelerde kurulan enfeksiyon komitelerinin çalışmaları nasıl denetlenmektedir? Dezenfektanın hangi bakteriye karşı etkin olduğunun tespiti için mikrobiyolojik testler yapılmakta mıdır?

2) Sağlık Bakanlığı tarafından olayla ilgili araştırma yapmakla görevlendirilen bilimsel kurula göre kasıt veya ihmalin olmadığı ifade edilmiştir. Bakteriye bağlı enfeksiyonların önlenmesinde hijyen şartlarının önemi nedir? Sayın Sağlık Bakanı acılı aileleri ve kamuoyunu aydınlatmak amacıyla konuyla ilgili ne zaman tatmin edici bir açıklama yapacaktır?

3) Türkiye'de tehlikeli boyutlara ulaşan bebek ölümlerinin nedenlerinin araştırılması için Trakya'daki olay gelişmeden önce Bakanlığınız bünyesinde herhangi bir komisyon kurulmuş mudur?

4) Hastane enfeksiyonları hem çalışanları hem de hastaları tehdit etmektedir. Konuyla ilgili kurulan hastane enfeksiyon komitelerinin çalışmaları yeterli midir ve takip edilmekte midir? Bu olaydan sonra alınacak kalıcı önlemler neler olacaktır?

CEVAPLAR

1) Hastanelerde dezenfeksiyon ve sterilizasyon için kullanılan yöntem ve malzeme seçiminde, dezenfekte edilecek malzeme, yüzeyin yapısı ve kullanım amacı belirleyici olmaktadır. Buna göre hastanın hayatını tehdit edecek bir enfeksiyöz ajan taşıma riski olan kritik ve yarı kritik araç gereçler için yüksek seviyeli dezenfektanlar, kritik olmayan araç gereç için ise düşük ve/veya orta seviyeli dezenfektanlar kullanılmaktadır.

Halihazırda enfeksiyon kontrol komitesinin kuruluş, görev ve sorumlulukları, 13 Ocak 1983 Tarih ve 17927 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 05 Mayıs 2005 Tarih ve 25806 Sayılı Resmi Gazete'de değişiklik yapılan Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği Madde 30 ve 31 çerçevesinde yürütülmektedir. İlgili mevzuatın günümüz koşullarına cevap vermemesi ve özel hastaneleri kapsamaması gibi eksikliklerinin saptanması üzerine, "Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliği" hazırlanmıştır ve Başbakanlığa sunulmak üzeredir. Söz konusu yeni yönetmeliğin uygulanmaya başlamasıyla denetleme ile ilgili faaliyetlerin hukuki bir zemine oturtulması beklenmektedir.

Dezenfektanın hangi bakteriye karşı etkin olduğunun tespiti için mikrobiyolojik testler rutin olarak yapılmamaktadır. Sterilizan ve dezenfektanların temininde dikkat edilmesi gereken başlıca husus uluslararası geçerlilik belgelerine göre alım yapılmasıdır. Bu şekilde alınan ve amacına uygun kullanılan malzemelerin ayrıca etkinliğinin kontrol edilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak istenildiği taktirde Bakanlığımız bağlı birimi Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı laboratuvarlarında bu tür tetkiklerin yapılması mümkündür.

2) İnceleme ve araştırma komisyonu tarafından hazırlanan rapora göre 18-21.06.2005 tarihleri arasında Edirne Trakya Üniversitesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde tedavi edilmekte olan sekiz bebeğin etkeni *Serratia marcescens* olan sepsis nedeniyle kaybedildiği bildirilmiştir. Kaybedilen bebeklerin prematürelerden oluşması ve altta yatan hastalıklarının bulunması nedeniyle bağışıklık sisteminin zayıf olmasının bu ölümleri kolaylaştırmış olabileceği ve bu mikroorganizmanın muhtemelen hastaların tedavisinde kullanılan sıvılarla bulaştığı ifade edilmiştir. Hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde hijyen şartları önemli olmakla beraber, tüm önlemler uygulandığında bile bu enfeksiyonların ancak belirli bir oranı engellenebilmektedir. Aynı raporda bu mikroorganizmanın yoğun bakım ünitelerinde sık rastlanan bir enfeksiyon etkeni olduğu ve gelişmiş ülkelerde de çok sayıda salgına yol açtığı belirtilmiştir.

Gerekli incelemeler ve denetim sonucu hazırlanan rapor, komisyon aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır. Olayla ilgili hukuki süreç devam etmektedir.

3) Bakanlığım, konu üzerine hassasiyetle eğilmektedir. Hastane enfeksiyonlarını önlemeye yönelik bilimsel, teknik ve hukuki alt yapı faaliyetleri, bir yılı aşkın bir süredir devam etmektedir. Bakanlığımız dışından uzman, öğretim üyeleri ve dernek temsilcilerinin de katkılarıyla bu enfeksiyonların önlenmesi amacıyla hazırlanan "Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliği" son halini almıştır ve Başbakanlığa sunulmak üzeredir.

4) Halihazırdaki mevzuat çerçevesinde, hastanelerde kurulmuş olan enfeksiyon komitelerinin çalışmaları yeterli bulunmadığı için yeni bir yönetmelik hazırlanarak, tüm kamu ve özel hastanelerde uluslararası standartlarda çalışacak bir enfeksiyon kontrol komitesi kurulması planlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik ile aşağıda belirtilen yararların gerçekleşmesi beklenmektedir:

- Ülkemizdeki tüm kamu ve özel hastanelerinde, bir enfeksiyon kontrol komitesi oluşturulacaktır. Başarılı bir enfeksiyon kontrol programı yürütülebilmesi için son derece kritik olan bu komite, hastanelerde bu tür enfeksiyonlarla mücadelenin adresi olacak ve yaptırım gücü sayesinde gereken önlemlerin alınmasını sağlayacaktır.
- Hastane Enfeksiyon (HE) hızları, servislere göre dağılımı ve etkenleri saptamaya yönelik prospektif sürveyans yapılabilmesi, verilerin bilgisayar ortamında kayıt altına alınabilmesi, elektronik ortamda hazırlanan raporların hastane yönetimi ve ilgili birimlerle paylaşılabilmesi, enfeksiyon kontrolü ile ilgili yazılı standartlar oluşturulması, sürekli hizmet içi eğitim ve denetim yapılması sağlanacaktır.
- Enfeksiyon kontrol hemşiresi(leri) (250 yatak için bir hemşire) ve enfeksiyon kontrol doktoru (1000 yatağa kadar bir doktor) tanımlamaları yapılarak, bu elemanların enfeksiyon kontrolündeki rutin işleri takip etmeleri amaçlanmıştır. Ayrıca bu elemanların eğitim ihtiyacı ve eğitim yöntemi de yasal güvence altına alınmıştır.
- Hastane enfeksiyonlarının kontrol altına alınmasıyla hastalara sunulan sağlık hizmetinin kalitesinin yükseltilmesi ve hasta güvenliğinin sağlanmasında önemli bir yol alınmış olacaktır.
- Her hastanede yürütülmeye başlanan aktif bir HE kontrol programı sadece insan sağlığı açısından değil, sağlık kurumlarının ekonomik verimliliğinin artırılması yönünden de önem taşımaktadır.

Böylelikle, sağlık sistemleri gelişmiş olan ülkelerde son elli yıldır büyük yararlar sağlamış olan HE kontrolüne yönelik hukuki düzenlemeler, ülkemizde de yasal bir zemine taşınmış olacaktır.

Sağlıkta Dönüşüm Projesi kapsamında yataklı tedavi kurumlarının kalite alt yapısını geliştirme çabasında olan Bakanlık, HE kontrolü konusunda gereken uygulamaları yapmaya kararlıdır. Bundan sonraki aşamada bu yönetmeliğe dayanılarak yapılacak düzenlemelerle bilgi akışının sağlanacağı bir merkez ve merkezi bildirim sistemine ilişkin yazılım ve altyapı tamamlanmıştır. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde pilot çalışmaya geçilmiştir. Bu çalışmanın sonunda elde edilen veriler ışığında bildirim sisteminin tüm yurdu kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Sistemden elde edilecek veriler, Bakanlıkça uygulanacak ulusal tedbirlerin alınmasına olanak sağlayacaktır.